

Božena BARIĆ

Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zagreb

baric@agr.hr

JAGODIN SAVIJAČ (*Acleris comariana* Zell.)

SAŽETAK

Na jagodi je prisutan jagodin savijač (*Acleris comariana*), najčešće se hrani listovima biljke, ali može činiti manju štetu na cvjetovima i plodovima. Štetnik ima dvije generacije godišnje, gusjenice druge generacije čine veću štetu na listovima tijekom ljetnih mjeseci. To je vrijeme nakon berbe plodova, pa ako je potrebno suzbijanje štetnika, u to se vrijeme osim bioloških preparata mogu primijeniti i insekticidi koji imaju dozvolu za jagodu.

Ključne riječi: *Acleris comariana*, biologija štetnika, jagoda, jagodin savijač, suzbijanje

UVOD

Jagodin savijač (*Acleris comariana*) vrlo je zastupljen štetnik jagode u svim područjima uzgoja. Gusjenice se hrane na divljim jagodama na vlažnim područjima, ali vrlo su česte i na kultiviranim jagodama. Štetniku odgovara vlaga, gotovo močvarno područje, isključivo je štetnik jagode, a njemu srodne vrste istog roda (*Acleris*) štetnici su drugih jagodastih vrsta, primjerice maline. U suvremenom uzgoju jagode koristi se navodnjavanje radi većeg uroda i bolje kakvoće ploda, ali uvjeti vlage odgovaraju i štetniku.

OPIS ŠTETE NA JAGODI

Većina gusjenica toga štetnika hrani se lišćem, a pri jačem napadu štetnik može izazvati defolijaciju. Prisutnost štetnika vidljiva je po uvijenim i slijepjenim listovima jagode, a unutar njih nalazi se sivo zelenkasta gusjenica. Boja gusjenica može biti različita od zagasito zelene do tamno sive. Osim što gusjenica zapreda listove, unutar zapretka mogu biti i cvjetovi i mali plodovi jagode. Štetnik razvija dvije generacije godišnje, druga generacija koja se javlja u ljetnim mjesecima odgovorna je za gubitak listova jagode, međutim taj štetnik ne radi znatne štete na plodovima.

OPIS I BIOLOGIJA ŠTETNIKA

Ta vrsta pripada porodici leptira Tortricidae. Raspon krila leptira iznosi 13 do 18 mm. Prednja su mu krila sivo smeđa do žuto smeđa ili crveno smeđa. Na prednjim krilima su uočljive tamne trokutaste oznake. Stražnja su krila siva. Jaja su štetnika svijetlo žuta do crvena, 0,8 x 0,6 mm, ovalna i spljoštena. Gusjenica može biti duga 11 do 15 mm, bjelkasto je zelena do tamno zelena, katkad

tamnija duž ledne strane. Glava je gusjenice žutosmeđa, nadvratni je štiti svjetliji od glave, analna je ploča zelena. Prsne noge gusjenice svijetlo su smeđe. Kukuljica je svijetlo smeđa, dužina je kukuljice od 6 do 7,5 mm.

Štetnik razvija dvije generacije godišnje, prezimljuje u obliku jajeta na razvijenom lišću, najčešće s donje strane lista. Gusjenice izlaze iz jaja u travnju i početkom svibnja i napadaju mlado razvijeno lišće. Kasnije se hrane unutar svijenog lista pri čemu zapredaju i cvjetove i mlade plodove. Gusjenice se mogu hraniti cvjetovima i traže sklonište na peteljka cvjetova i listova. U razvoju gusjenica prolazi šest stadija, odrasla gusjenica prve generacije završava razvoj sredinom lipnja nakon čega se kukulji u slijepljenom ili svijenom listu.

Odrasli leptiri javljaju se od sredine lipnja do srpnja, također odlažu pojedinačna jaja na listove. Iz odloženih jaja nakon 10 do 14 dana izlaze gusjenice druge generacije i štetu čine od srpnja do rujna. Nakon stadija kukuljice leptiri se javljaju od rujna do listopada.

ZAŠTITA

Jagodin savijač nije ekonomski važan štetnik jagode te se na njega ne primjenjuju mjere zaštite. Ekološki bi bilo prihvatljivo ručno uklanjanje napadnutih listova i uništavanje gusjenica. Budući je druga generacija prisutnija i štetnija, moglo bi se primijeniti suzbijanje biološkim insekticidom na osnovi bakterije *Bacillus thuringiensis* ili insekticidom koji ima dozvolu za primjenu u jagodi. To se kemijsko suzbijanje može provesti nakon berbe, kad je prisutna druga generacija štetnika.

SUMMARY

STRAWBERRY TORTRIX MOTH (*Acleris comariana* Zell.)

Strawberry tortrix moth (*Acleris comariana*) is presents on the strawberry. The pest feed on strawberry leaves usually, but can do less damage to the flowers and fruits. The pest has two generations per year; the second generation of caterpillars does more damage to the leaves during the summer months. This is the time after harvest, so if there is a need for pest control in that time can be used in addition to biological products and insecticides that have a licence for the strawberry.

Keywords: *Acleris comariana*, biology, strawberry, strawberry tortrix moth, control

Stručni rad